

l. florius
 Dialogus luciani cu recte meda
 hemi fiamasi petrearche
 Dialogus luciani q mscabur caron
 Judicia iouis de montefog id
 Historia caros in culm
 Oro marci tullii titeconul
 p marco marcello ad p
 Oro muetio con catellina
 Basilius magnus
 Epile magni Turei
 Latini ydeoma preligiosul
 Elegantiu latinitate mudo p
 ma cu no epistolaru
 Epile mudo manus

Inven. 218 - 232.

Bibl. Jac.

L. Annei flori Epithoma hoc emendat
 fridrius pighinatus lucas Et juo. Wit.
 ligif ere pnamendum curaverat Quod
 arte sua Conradus gallicus in oppido lip
 tyensi perfecit xii. calend. junii Anno
 salutis M^o cccc lxxvii. 1487

~~De mela pignora de mela~~

~~De mela~~

XXV. 6. 54.

4/523

Audi. ju. M. n.
 Minus
 (vali)

T. 14 (Inven. 230)

Justinus libelli esse possessor nichilominus dumtaxat Bonifacii et esse omnibus pro notum
— Aprilis magis noster et in quibusdam

et quosdam.

Figes

Michael

Anna

**Basilius Magn⁹ de studio poetar⁷ 7 ora
tor⁹ quo pacto qualiterue legi debeant**

q. 3711.

Paulus Nianis artium Magister

Venerando viro Erhardo puchner Canonū bacca-
lario Cōmissarioq; in Stulpen. dño et fautori suo
amando S. P. D.

Ugasti crebro/ vt de extemporali quippiam
ad te p̄scribere elocutōe id forsità me factu-
rū sponderim. p̄pter extimā inter nos let
charitatem: et necessitudinis p̄iūctōz/ qua vterq; pluri-
mum alteri astrictus ē. Cū vō p̄ficiendi cepissem an-
mū/ ardua quedā ⁊ p̄ se ip̄robitatē ferēcia baud parū
obstaculo mihi: et impedimēto fuerūt. q̄ si merito pul-
facere et p̄ nihilo ducere ceu lanā caprināz. tñ de sede
mētē sua iā aliquātisp̄ mouebāt. nec sat̄ aut liber esse
poterā: aut tranquill⁹. qđ cū in aliđ differre tps̄ statui
m̄ltōz inductus p̄cibus Magni Basilij ad iuuenes
quosdā libellū/ ad imp̄ssurā accomodauī/ quē vt lōge
ceteris vtiliorē ad extēporalē successuz: ita etiā cōferre
lēaz studiosis arbitrat⁹/ facili possent h̄re: cōpetentiq;
emptōe. tū mihi succurrebat digitas tua. cui me oīa: et
q̄ nō possū debere cognosco. Agit hoc tpe gratuz tibi
facē censebā/ si autorem illū nō min⁹ sanctitate: q̄ elo-
quētia pollentē/ ad te mitterē. Suscipe donū quāuis
puum sit atz minutū/ reperiēs tñ m̄lta ⁊ prudētia tua
in eo: et āplitudine digna. tum poteris poetaz oratoz
q; emulis resistē/ cuz luce clari⁹ p̄spexeris quāto ai co-
nata pia coluit antiquitas quosq; in humanitatis p̄-
ceptione scriptores/ dum semotis flagicijs v̄tutem ex-
tollere viciaq; p̄pulsare laborabant. porro inuenies ad
extempore dicendi facultatē p̄p̄multa q̄ ad viāz graui-
ter copioseq; loquēdi p̄ducūt. hec si bñ lustraueris. fa-
tebē oīa misterijs iā: et diuis plena documēt. Vale.)

Leonardi aretini ad colucium salutatum praefatio:

Ho tibi hūc libruꝝ Coluci ex media/ vt aūt
greca delegi: vbi eiusmodi rerū magna co
pia est/et infinita pene multitudo. Nec ver
tus sum ne abs te vt parum liberalis ac/ sa
ne ingratus accusarer/ si ex tanta abundantia hoc taz
parū munus ad te mitterem. neq; em id nunc ago.
neq; ita amens sum vt existimē hac tantula re sumis
tuis erga me officijs satisfacere posse. Sed vt merca
tores solent degustationē aliquā rerum venaliū accipē
quo facilius de illaz emptione deliberare queant. Sic
ego cū cuperem p tuis singularib⁹ meritis summaq;
in me beniuolētia/ quicqd mea opa/ labore/ industria/
efficē possem in te vnū pferre/ hūc tibi libru transscripsi
quasi degustationē quandā studiorū meorū. que si tibi
doctissimo homini pbata eē sensero/ maiorā cū fiducia
deinceps aggrediar/ tuo grauissimo atq; optimo iudi
cio pfirmatus. Et iam non paruis munusculis sz ma
ioribus tecū agam. q̄q̄ id qd de muneris paruitate
supra dixi nō ad libru ipsum sed ad conuertendi labo
rem referri volo. Nam etsi liber p se breuis est/ tantū
tū ponderis ei adiicit Basilij nomē vt magnus pu
tari debeat auctoritate scribētis. que quidē apd grecos
tanta ē vt et seueritate vite: et sanctimonia morū: et
pterea optimaz artū studio/ sacrarūq; lēarum doctria
ceteris ferme omnibus existimē pcellere. Sed cū sint
pmulti atq; incliti libri quos ille accuratissime scriptos
reliquit/ nos in pfēcia hūc potissimū delegimus: maxi
me cum conducere ad studia nostra arbitrati sumus.

Atq3 ideo libentius id fecimus q̄ auctoritate tanti vi-
ri/ ignauiam ac puerilitatez eoz cupiebamus refringe-
re qui studia humanitatis vituperant: at3 ab ijs om-
nino abhorrendum censent. Quod ijs contigit fere q̄
ea tarditate ingenij sunt/ vt nihil altū neq3 egregiū va-
leant intueri. qui cū ad nullaz ptem humanitatis aspi-
rare ipsi possint/ nec alios quidē id debere facere arbi-
trantur. Sed hos cū sua ignorantia relinquamus. ne-
q3 em digni sunt de quibus verba fiant. iam **Basi-**
lium ipsum audiam? in quo animaduerte queso quā-
ta grauitas sit i

**Magni basilij liber ad iuvenes quantum
ex gentiliū libris ac litteris proficiant.**

Alta sunt filij que hortantur me ad ea vo-
bis consulenda que optima esse duco: queq;
vobis illa sequimini p̄ futura p̄sido. Quip-
pe et h̄mōi etas ⁊ multarū rerū vsus ⁊ insup/ qđ om̄ia
maxime docet/ in vtrāq; p̄tē imitacōes satis eē exptuz
hūanarū rerū me fecere perituz. Itaq; possum ijs qui
nup̄ vitaz ingressi sunt/ quasi viā aliquā qua tutissime
p̄ficiscant ostendē. Accedit ad hoc qđ naturali necessi-
tudine me post parētes nēo est vob̄ p̄p̄inquoꝝ. quāob-
rez ego quidē erga vos nec min⁹ beniuolētie hēo q̄ ip̄i
parētes. vos aut̄ puto/ nisi forte me v̄ra fallit opinio/
cū me intuemini parētuz desiderio haud quāq; mouēi.
Si igitur que a me dicent̄ ea vos suscipe ac sequi pa-
rati estis: in sc̄do eritis ordine laudatoꝝ apud Hesio-
dum. Si minus: ego sane nihil molestū dicā. Vos au-
tem meministis carminū illoꝝ in quib⁹ ille poeta inq̄t
Optimū illum esse qui p̄ seip̄m que agenda sunt p̄spi-
cetur. sequēti aut̄ gradu qui alioꝝ p̄silia sequeretur:
qui v̄o ad neutrū hoꝝ aptus esset eum penitus esse in-
utilem. Nec vos vlla admiratio teneat si quotidie ad
m̄gros euntibus vobis/ veterumq; viroꝝ ⁊ ingenio ⁊
doctrina p̄stantiū p̄ ea que illi scripta reliquere/ p̄tinu-
um vsū ⁊ familiaritatē habentibus/ ego aliquid vti-
lius ex me ipso inuenisse p̄fitear. Equidē hocip̄m mo-
niturus venio/ nō oportere vos eiusmodi viris ita men-
tis vestre gubernacula permittere/ vt quacūq; ducant
ea sequamini: sed id dūtaret quod vtilitatez affert ab
aiij

illis accipientes / scire etiam: si sit op⁹: contemnē. Que
igitur ea sint / et quēadmodū discernant id iam vobis
ap^lam hīc sumens initiū Nos quidē o filiū hāc hūa-
nam vitā nihil omnino eē arbitramur. nec bonū quid
q̄ existimādū censem⁹ neq; appellādū / qđ vtilitatē nob
hucusq; supeditet. nō itaq; dignitatē nō amplitudinē
maior⁹ / nō corpis vires / nō formā / nō magnitudinē /
nō a cunctis hoībus habitos honores nō ipm imperi-
um / nō quicquid dici p̄t in hac vita excellens. s; longi⁹
nre p̄cedūt spes / et ad alterius vite p̄parationē cūcta
molimur. Que igit ad hāc vitā p̄ferunt / ea nos totis
viribus optāda querēdaq; eē arbitramur. q̄ vero illuc
vsq; puenire nequeūt / vt nullius momenti despicienda
Quenā tñ ista sit / et quo pacto illa viuāt id sane ostē-
dere plus negocij eēt / q̄ nos in p̄sentia susceperimus.
maiores etiā auditores q̄ ipi nūc estis ad p̄cipiendū
requirit. Hoc solū cū dixero satis abunde vobis dixi
se putabo. Si quis omnē post creatos hoīes felicitatē
mente p̄cipiat. simulq; in vnū cōgerat vniuersam ne
paruā quidē partē illoz bonoz adquare cōperiet S;
ab illi⁹ vite bono oīa hūana sūt collecta magis abesse
q̄ vmbra et somniū a veris reb⁹. Imouero vt pro
priori vtar similitudine. quātū in omni re p̄ciosior est
aīa q̄ corp⁹ / tāta vtriūsq; vite differētia ē. ad hāc po-
ro vitā sacri ducūt s̄mōnes p̄ occulta nos erudientes
donec tñ p̄fundū illoz sensū p̄ etatē nobis p̄cipē posse
nō licet in alijs non omnino diuersis quasi in vmbria
quibusdā speculisq; oculos mētis exercē debem⁹ eos i-
mitātes qui ad certamē se p̄parant qui saltu et motu
manuū in ludo exercitati callidi⁹ deinceps in certamē
descendūt. et nobis p̄fecto certamē quoddā incumbere
putandū ē et quidē oīm certaminū maximū. cui⁹ grā
cuncta tentanda sunt et totis virib⁹ incumbendū ad

huiusce rei pparatōz. ⁊ poetis et oratorib⁹ ⁊ scriptorib⁹
ceteris: omnib⁹ deniq; hoibus inherēduz vñ nobis ad
ingenij exercitationē aliqua sit accessura vtilitas. Ne
lut igit̃ ij qui tingūt cū pmo quibusdaz modis id qđ
colorē receptuz sit preparūt/ tandē postea florē supin⁹
ducūt/ siue purpureū/ siue quēuis aliū eodē nos itidez
mō/ si vt indebilis sit apđ nos pbitax snia/ cupim⁹:
cū ijs extraneis disciplinis fuerim⁹ imbuti/ tūc sacris
et occultis opam dabim⁹. ⁊ quasi solē in aqua pri⁹ vi
dere assuefacti/ ad ipam lucē dirigem⁹ intuitū Si qua
igit̃ pueniētia vtriusq; sit/ putilis nobis erit tñs cogni
tio si at̃ nlla sit/ ea tñ ad inuicē cōferre ⁊ in quo disse
rant internoscē nō par nobis fructus pbebit ad potio
ris pfirmatōz. Sz qua similitudinē vtemur ad hāc rez
ostēdendā: Nēpe vt plāte ppria virt⁹ ē fructuz pducē
afferūt tñ aliquē ornatū ⁊ frōdes ipse circa ramos dif
fuse. Ita pfecto ⁊ aie quidaz pcpu⁹ fruct⁹ ē veritas.
nō inamenū tñ ē hac extranea circūdari sapiētia q̃ tā
q̃ frondes quedā ⁊ fructui tegmē pbeat ⁊ speciē intu
entib⁹ letiorē oñdat. Hoc fecisse aiunt Moysen illum
summa prudētia vir⁹ cuius apđ omēs gētes maximū
ē in sapiētia nomē: qui nō pri⁹ ad dei ptemplationē ac
cessit q̃ in egyptioz disciplinis mentē exercuisset. hec
eadē ferūt de Daniele sapiēti: cū apđ babilonios chal
deoz sapiētiā inbibissz postea rez diuinaz attigissē do
ctrinā. Sz iam satis abunde demōstratū ē nō inutile
ēē mentib⁹ nr̃is hāc extraneā scientiā Nūc vō q̃ pacto
illa nob accipiēda sit dicēdū videt̃. Pr̃io igit̃ vt a poe
tis incipiā cū illi varij mltiformesq; sint/ nō oib⁹ que
ab ipis dicunt̃ adhibēda ē mēs: sz cū excellētū viroz
dicta aut facta cōmemorāt tūc tota mēte moueri atq;
inflāmari debem⁹ maxieq; conari vt tñs ipi sim⁹ q̃les
illi fuē: cū vō i improboruz hoim mētionem incidunt

fugienda est illoꝝ imitatio. auresq; claudende. non se-
cus atq; ipi ferunt Ulixes ad sirenū cantū. pꝛaue enim
ꝑꝑubulatōes via quedā sunt ad facinora. Quāobrem
omī diligētia curādū ē. ne inter illā quā plerūq; fmo-
nes hñt festiuitatē. latenter aliquid admittam⁹ mali.
Nō igit⁹ laudabim⁹ poetas/ neq; cū iurgia referūt neq;
cū scurras/ aut amātes aut ebrios aut dicaces imitat⁹
neq; cū diuite mēsa cātūq; dissoluto felicitatē definiūt.
minie vero cū de dijs aliquid dicūt. ⁊ maxime cum de
illis ita narrant q̄i plures sūt atq; discordes. Nā apud
eos ⁊ frat in fratē coniuat : ⁊ parentes filijs ⁊ filij
parētib⁹ iferūt bella: deoꝝ vero adulteria atque amo-
res ⁊ scelestos cōcubit⁹ ⁊ eos maxie sūmi ac principis
omniū: vt illi asserūt : Iouis q̄ ne de pecudib⁹ q̄dem
sine rubore quis dicēt ijs relinquem⁹ qui i scena v̄sāt.
Hec eadē dicenda sūt et de ceteris scriptorib⁹: et tunc
maxime cū ad uoluptatē loquūt. Sed nec oratorum
artē in mētiendo imitabimur. neq; em̄ i iudicio neque
usq; alibi mētiri nos decet qui rectū ac verum iter vite
elegim⁹. quib⁹ iterdicta sūt iudicia legis ꝑcepto. Sed
tūc maxime oratoēs amplectemur cum aut virtutē ex-
tollūt aut vicia effulmināt. Ut enī ex florib⁹ ceteri q̄dē
nihil sumunt ꝑter colorē: apes vero ⁊ mella inde sciūt
excerpe: ita qui nō solū verboꝝ festiuitatem sequūtur
fructū aliqueꝝ percipe possūt. Sed quoniā in apū mētē
omem incidim⁹ ꝑsequimur hanc similitudinē. Ille enī
nec omēs parit flores adeūt. nec si quos adeūt eos to-
tos absumūt. s; eo solo ablato quod opī suo aptum sit
reliquum omne valere sinūt. Et nos quoq; si sapimus
cū id excepim⁹ qd̄ veritati amicū ꝑsentaneūq; sit. cetera
oīa tñsgrediemur. Et velut i rosis legēdis sentes vita-
m⁹. ita quātūz vtilit scriptū ē accipiētes: reliqua q̄ no-
cere pñt declinabim⁹. Principio igit⁹ disciplināz quā

libet considerare oportet et ad finem dirigere: lapides ad
filii dorico puerbio diredigentes Et qui ad hanc nram
vitam per virtutem ascendit/ virtus aut ipsa a poetis multum ab
historicis/ multo etiam magis a philosophis laudatur eorum verbis
maxime est inherendum. neque enim parum utilitatem habet consuetudo
quedam et familiaritas virtutum mentibus iuuenum animis quod
infusa. cum maxime inherere soleant et pene indelebilia esse
que in tenera etate discunt propter animorum molliem pro
funde iniusta. Et quid aliud Hesiodum voluisse putandum
est cum illa scripsit carmina que universi decantant? Al
pera inquit primo et pene viua et sudoris continui et labo
rum plena est via quam ad virtutem ducit. quamobrem nec cu
suis est propter arduum illam capessere/ nec capessenti fa
cile ad cacumen euadere. Sed ubi id superaueris ex eius fasti
gio videre licet ut via illa levis sit et pulchra: utque expe
dita et facilis et longe iocundior quam altera quam ad vicia du
cit. quam universam si arripi posse ipse idem poeta testatur
Mibi quidem videtur nihil ob aliud quam ut nos ad virtutes
probationemque adhortaret ista dixisse ne laboribus victi an
te finem desisteremus. Sed et si quis alius similiter virtutem lauda
rit/ eius sermones promptissime recipiemus. Ego autem ex quo
dam viro qui ad investigandas poetarum mentes acutissimus
habet/ audiui cum diceret totam Homerum poesim laudem
esse virtutis: omniaque illius poete huc tendere: nisi quid in
terdum incidens sit. verum in eo loco vel maxime id patere cum
finxit cephalanorum ducem naufragio electum tam specta
bile fuisse ut illos quibus et solus et nudus apparuit/ ve
recundia aliqua auerteret quandoquidem per vestibulum vir
tute illum dixit honoratum ut primum regina reuerita sit
eum deinde reliqua pheacum multitudo tanti putavit ut relicta
epulis quibus comestabant unum illi cuncti intuerent: nullum
que eorum esse qui eo ipse magis quicquam ab diis optaret quam

Ulixem fieri / q̄ q̄ ⁊ nudum ⁊ naufragum. Solebat
ille poetarū interpres hoc in loco clara voce clamare. **Q**
hoies sit vobis cura v̄tutis q̄ ⁊ cū naufrago siml ena
tat: et in litore nudū electū fortunatis pheacib⁹ venera
biliorē ostēdit. Et p̄fecto ita res est / cetera oīa nō magis
possidentū sunt q̄ cuiusq̄ vt in talari ludo huc illucq̄
trāseūtia Sola virt⁹ ⁊ viuēt⁹ mortuo stabilis ē ⁊ fir
ma possessio. Qua rōe mot⁹ mihi videt Solon cū in
quit ad diuites At nos nō pmutabim⁹ cū v̄tute diuiti
as qm̄ uirt⁹ firma est / diuitias uero alias ali⁹ possidet
Similia his sunt ⁊ a Theognide dicta qui inquit de
um (quēcūq̄ tandē is senserit) varie hoib⁹ talentū ap
pendē: alio em̄ tpe diuitijs affluere / alio nihil possidere
Hec eadē a Prodicō sophista quodā in loco suoz li
broz de virtute ac vicijs sapiētissie scripta sūt / cui quidē
dē p̄stade sūt aures. neq̄ em̄ sp̄nēd⁹ ē ille vir Is ve
ro ita inquit quātū ego memini (nam eius verba non
teneo nisi q̄ sū metro sic ait). Herculē cū is adolescēs
eēt v̄re ferme etatis diu secū multūq̄ dubitasse: vtram
viā caperet cū duas videret. vnā voluptatis / alteram
virtutis: inter ambigendū at̄ duas accessisse matronas
has vero eē ⁊ virtutē ⁊ maliciā. statim quidez igit̄ cū
ille silerēt manifestā fuisse aduersitatē illaz. videri em̄
alterā accuratissime ornatā fluentē delicijs ⁊ oīm vo
luptatū examē post se trahētē hec itaq̄ oīa ostendantē
et multo etiā plura pollicentē secū trahē Herculē ten
tauisse. Alterā vō asperā ⁊ durā seuerēq̄ intuentē ta
lia ecōtra dixisse. polliceri se nec voluptatē aliquā nec
quietē: s̄ labores picula sudoresq̄ infinitos terra ma
riq̄ tolerādos. p̄miū at̄ illoz fore: vt ille aiebat deū fie
ri. ⁊ hāc demū Herculē secutū fuisse Et fere omēs qui
mō aliqd in phia scripsere vt quisq̄ maxie potuit vir
tutem laudarūt. quibus sane credendū ē conādūq̄ vt

in vita nostra id ostendam? Nam quisquis ea que alijs
verbis duntaxat philosophant rebus ipsis affirmat is
vere sapit. ceteri velut vmbre volitant Nec secus ea res
se habet quam si pictor egregiam viri formam imitat? sit. Hanc re
uera tibi existat quale ille in tabula expresserit Qui enim
virtutem in cetero hominum laudant amplissimisque verbis extol
lunt: ipsi vero et libidine temperantie et questum iusticie antepo
nunt: mea sententia: nihil differunt ab histrionibus? qui cum
poemata in scena agunt sepe ut reges vel ut potentes per
deunt cum neque reges sint neque potentes neque omnino forsi
tan liberi? Atqui musici? quidem si id villo modo vitare possunt
numquam patitur lyram sibi dissonare. neque chori princeps incō
cinnum sibi chorum habere. Ipse vero quispiam secum dissidebit
neque vitam cōsentaneam verbis prestabit Sed euripide auctore
linguam quidem iurasse dicet mentem vero iniuram mansisse
et bonum videri quam esse magis cupiet. At hoc est ultimum iniu
rie terminus: si quid credere oportet Platonem: bonum videri
ri cum non sis. Ea igitur que de virtute scripta sunt ita ut
dictum est accipienda censeo: cum facta maiorum aut memorie
successione aut poetarum vel historicorum libris usque ad nostram
etatem persequuta sunt Nec huiusmodi generis utilitate
negligemus? ut ecce Pericles atheniensis cum eum quidam ex
fori hominibus perbris lacesseret nihilo est irritatus neque animo com
motus. sed per universam diem perseveratum est cum ille nullo ma
ledicto abstineret: hic vero tanquam ea res nihil ad se per
tineret contemneret. vespe autem iam facto et tenebris exor
tis cum iurgator ille vix eo tempore abire vellet Pericles fa
mulo cum lumine accito persecutus est ipsum ut sibi quamplurimum esset
ad philosophiam exercitatio. Itaque cum quidam iratus Euclidem
di megarensem necesse minaretur idque se facturum iuramento fir
maret. Euclides contra iuravit se profecto illum placaturum
effecturumque ne sibi infensus foret Quod operum est aliquod hu
iuscemodi exemplum succurrere mentibus? hominum iam ira effervescent

etiā Tragedie ei nequaquā ē credēdū dicēti i inimicos at
mabit ira man⁹. s3 potissimū eēt nullo mō irasci. Si id
fieri nō pōt attractōis freno moderādū ē nec pmittēd
longi⁹ efferri. S3 reducam⁹ oīz nram ad claroz
viroz exēpla Pulsauit quispiā Socratez Sophros
nisci filiū faciē ei⁹ petulātissie cedēs. Socrates vō nō re
pugnauit. s3 illi⁹ ire ac petulātie se pmissit: donec vult⁹
ei vndiqz tuber fieret. vēr vbi ira illi⁹ saciata ē So
crates quidē nihil aliud egit nisi qd frōti sue inscripsit
pcussoris nomē quēadmodū statuis fieri solet. Ille in
quit hoc op⁹ fecit: nec vlti⁹ vlcisci prexit. He q nris
filia sunt pdigna eē imitatōe duco. hoc em socraticum
illi nro puenit qd monet vt pcutiēti maxillā vnā alte
rā porrigam⁹. tātū abest vt vlciscamur Ad at Peri
clis aut euclidis file ē illi q monemur psequētes expe
ctare: 7 benigne iras illoz tolerare: 7 inimicis bōa pre
cari nō at maledicē: nā q in illis erit perudit⁹ his po
stea pceptis nris adq̄scet: nec q̄ impossibilia sint asp
nabit. Haud sane ptereūdū ē Alexandri regis memo
rabile fcm. q cū Darij filias in captiuis hēet mirū in
modū vt ab oib⁹ pdicabat formosas ne vidē quidē vo
luit. turpe eē rat⁹ eos q viros vicissēt a mulierib⁹ supa
ri Hoc illi nro puenit q aspiciēs mlierē ad voluptatē
et firē nō psumet tñ qz ad id pcupiuit in corde suo cri
mine nō caret Illud at Linie Pithagore familiaris
difficile ē credē non dedita opa sed fortuito nris pue
nire q cū posset triū talētoz damnū iureiurādo sibi de
lato effugē soluē quidē maluit q̄ iurare q̄q̄ sine pu
rio id facē liceret Audiuerat ille vt mihi videt⁹ pceptū
dñi iuramēta vetātis S3 redeo ad id qd i principio di
cebā. nō oīa nobis precipiēda sunt: sed tantum vtilia
Item cū eos cibos q obesse possūt corpi diligēt vitem⁹
mus absurdū ē disciplinarū quib⁹ anim⁹ alit⁹ ratione

nullaq; habere. s; tanq; torrens aliquis quecunq; fors
obtulerit sine delectu immergere. Et cum gubernator
nō temē nauī uētis pmittat s; ad portū dirigat. Et sa
gitarius ad signū. ⁊ faber et architect⁹ finē aliquē sue
artis respiciat: nos ab eiusmodi opificib⁹ in cognoscen
dis reb⁹ nostris superari. Neq; enī manualiū opēz fi
nis aliquis est. vite autem humane finis est ullus:
quem intueantur ij qui bene viuere querunt. **M**
si nulla ratiōe huc atq; illuc ī vita iactaemur. quid intē
nos atq; rates gubēnaculis carētes itesser? Verū vt in
musicis gymniciisq; certaminib⁹ eorūdem sunt exerci
tatiōes quoz ⁊ p̄mia. nec vllus cū se palestra aut pācra
cio exercuiss; lyra deiñ aut tibia certat neq; enī polida
mas id agebat nec **M**ilo. sed alter ante olympicū cer
tamē curr⁹ sistebat curretes. **M**ilo vero ī clipeo ūcto
stabat: nec depelli ab eovlla vi potēat: s; resistebat non
secus ac statua qdā plūbo affixa: **M** si **M**arsie aut
Philippi musicā essēt mediati. relicto puluē atq; gym
nasio sero coronas aut gloriā assecuti essent: aut effugi
ssēt ne corpora sua densui haberēt. **S**; nec **T**imothe⁹
relicta musica sua in luctamib⁹ v̄sabat. neq; enī asse
cutus fuisset vt cuncta musicis lōge ātecelleret. cui tātū
superat artis vt quotiēs libuiss; aīos hoīm ⁊ vehemētī
acrimonia accēderet: ⁊ rursus molli ac placida leniret
Quipe cū aliqñ ī **A**lexādrī p̄uiuiō eū cātū quē pbrī
gū appellāt modularēt vsq; adeo regez excitasse dī vt
ad arma capiēda p̄siliret: atz itēz ad comesatores epu
lasq; reduxisse modulatiōe mutata. **L**ātas vires h; in
musicis gymniciisq; certamib⁹ ad finē suū directa exer
citatiō. **S**; qm̄ ī coronaz atz pugilū exēpla incidim⁹
psequamur aliquātisp; ī ea re **D**ozzo illi quadā incre
dibili laborz tolerātia vires adepti cū infinix sudorib⁹
in gymnasio manarint innumerasq; plagas in exerci

tatione tulerint victum autem non voluntarium neque
iucundum sed quem magis ludi prescripserit victitarint et in ce-
teris omnibus: ne oratione pertrahatur: ita instituti ut vita
ante certamen acta meditatio fuerit certamen tandem se
nudant in stadio et summo labore ac periculo decertant ut
oleastri aut apij aut eiusmodi corona donentur victoresque
a precone buccinentur. Nos vero quibus premia vite nostre adeo
mirabilia proposita sunt ut nec magnitudo eorum dici possit
nec multitudo numerari in utraque aure securi dormien-
tes altera manu capere posse credemus? et permixti sane esset
inertia. et Sardanapulus ille prius omnium preses in bea-
titudine ferret. vel Margites forte quem neque oratorem ne-
que fossorem neque cuiusque rei actorem fuisse Homerus ait.
Si utique Homero credendum est potius quam Dithaco qui inquit
arduum esse bonum existere. multis enim laboribus susceptis vite
eorum bonorum copiam fieri contingit quorum nihil in hac vita esse
sile paulo ante dicebam. Non igitur desiderandum est nobis: nec pro
breui voluptate maxime spes abiciende: nisi velimus conui-
cia pati et penas subire. non habet apud homines quod ne hoc qui-
dem penam recte sentiendi sed aut sub terra aut ubicunque sint illa
iudicia: nam qui non ex voluntate delinquit is forte aliquid digna-
bitur uenia. qui autem ex proposito peiora eligit nullam habet excusati-
onem quam multiplici pena afficiatur. Quid igitur faciendum est vi-
cet quiescentia. quod aliud quam curam anime habendum: ceteris omnibus pro ni-
hilo habita. Non ergo corpori faciendum nisi quantum summa co-
rget necessitas. sed anima bonis artibus imbuenda. et ex corpo-
rum vinculis ac passionum societate per philosophiam erimenda. Illud
propterea efficiendum est: ut corpus laborum patientissimum sit. vetri-
at non ad voluptatem sed ad sustentationem porrigendum. Nam qui
sepe cenas atque coquas mente agitant epularumque gratia terras
mariaque perscrutant miserabili admodum fuitute premuntur
et grauissio domino tributa pedunt: nihil leuius patientes quam qui
quod apud inferos penas dant vana igne diuidentes: et cribro

aquam ferentes: et possum vas implere anhelantes nul-
lum finem laborum habentes. Tonderi autem aut amiri ultra quam
necessitas sit aut miserorum est secundum Diogenem aut iniuri-
orum. Itaque occupatum esse in corporis ornatu non minus turpe
dicendum arbitror quam aut pellicem esse aut adulterem. Quid ei
refert homini gnauo restide amicitiam an vili aliquo veste dum
modo corpus ab intemperie tuteatur? Quod et in ceteris obsequandum est
ne quod supuacuo moliamur: nec plius corpori tribuamus quam
sane commodum sit. Neque enim minus turpe est viro quam vere hoc
cognomine dignum existat nimiam corporis curam habere quam ad
aliam quamvis passionem effemiatum esse. Vnde porro studi-
um ponere ut corpori quod optime sit hominis est seipsum ignorantis:
nec intelligetis sapiens illud quod non id quod cernit est homo. sed
operum est maiori sapientiam ut quisque nesciam quid tandem ipse sit pos-
sit agnoscere. Verumtamen id assequi non expiata prius me-
te impossibili est quam lippis oculis sole perspicere. Expiatio autem
sane fit ut et breuiter sit et abunde vobis dicam: per contemptum
earum quas nobis sensus porrigunt voluptatum. Non igitur oculi pas-
cedi sunt absurdis spectaculorum miraculorum. non aspectu corpo-
rum voluptatum stimulos relinquendum. non per aures sonus
infundendus qui animam corrumpere possit. Nam et nequicia et igna-
uia ex huiusmodi musica gigni solet. sed ea musica recipi-
enda est quam videtur David poeta sacrorum carminum regem ut fe-
runt ab infania liberauit. Pythagoras etiam cum iuuenibus
quibusdam vino fere saltuque per ciuitatem lasciuientibus ob-
uiaret dixisse deus et quod modos tibia faciebat ut mutata
harmonia doricum personaret. quod ubi fecimus est bachantes illos
adeo resipuisse ferunt ut steta abicerent et rubore vultu ve-
recundiam perfelli domum abirent. Tamen intestum corrupta et salu-
bri musica impleare. Quamobrem ab hac quidam musica quam nunc
in usu est non secus abhorrendum vobis censeo quam a quibus feditate
Itaque vobis eos vapores qui odorem delectant aeri miscere a vin-
guetum punge ex indicio vobis erubescere quod dicendum de his vo-
luptatibus qui gustu a tactu finiunt an dubitandum quoniam ille qui

eiusmodi sint ut / nisi quis caueat / vētri ac semini serua-
re nos veluti pecora cōpellāt : Deniq; ut sūmatim di-
cā vniversū corpus despiciendū ē. nisi i luto volupta-
tū velim⁹ submergi. aut certe tm indulgendū ut phies-
vt inquit Plato: ministeriū prestare possit. Eadez fer-
me Platoni ⁊ Paulus monet dū ait nō oportē nos
pudentiā aliquā corpis hēre ad voluptates. naz ij qui
corpus optie curant aīaz vō que ei⁹ seruitio vti debet
negligunt nihil ab ijs differūt qui ut organa q̄ optia
habeant summo studio pquirūt / artez vō cui⁹ grā illa
organa sunt cōpata despiciūt. Proorsus igit contra ser-
uandū ē. nam castigare corpus ⁊ cōpescere ei⁹ impet⁹
ut immanē quandā beluaz oportet. ⁊ eiusdē aduersus
animā temerarios mot⁹ ratōis habena cohibere atz se-
dare: non autē frena voluptatū remittere ⁊ anime cu-
rā abicere: ⁊ instar aurige violentia equoz tracti dis-
ferri. sed Pythagore meminisse qui cū intelligēt quen-
daz ex familiarib⁹ suis cibi exercitacōibz ut pinguis fie-
ret. curare : hic inquit nō cessat molestiorē sibi carcerē
instruere. Quod genus molestie cū suspicaret Plato
corpori suo impendere academiāz in salubrē attice lo-
cum ferunt ex industria delegisse. ut plusq̄ bona habi-
tudo corporis ceu vitis nimia luxuries ob eā rem am-
putaret. Ipse quoq; iā audiui ex medicis summā cor-
poris valitudinē periculosāz esse Cum igit hec nimia
indulgētia ⁊ ipi corpori inutilis sit. ⁊ anime impedimē-
tū afferat in ea re studiū ponere manifestissima est insa-
nia **N** si corp⁹ ptenērem⁹ quid op⁹ eēt diuitijs si vo-
luptates corpis aspnaremur eādez nō uideo nisi forte
quē iuuaret ut in fabulis de draconib⁹ ferē recōditos
thesauros vigilādo custodire. Qui at ad hec ptenēda
igenue erudit⁹ eēt plim ab oī facioze ⁊ vbo ⁊ ope abhor-
rēt. ⁊ qd qd vltra sufficiētā foret siue id lidia glebat eē

siue formicarum auriferarum opus tanto magis de-
spiceret quāto min⁹ indigeret. Sufficiētia aut nō ip̄a li-
bidine voluptatū sed nature necessitate diffiniēda ē: nā
qui excedūt necessitatē terminos similes sūt ijs q̄ p̄cipi-
tes deficiunt nihil stabile inueniētes vbi possint p̄sistē
nullū t̄minū p̄cipitatiōis h̄ntes. sed quanto plura am-
plectunt tantidē aut etiā pluris indigent ad volupta-
tes implēdas. diuitiarū em: ut apt Solon. nullus est
termin⁹. Neq; ad eā rem Theognide m̄grō vtendū est
qui ita inquit. Neq; diuitias cupio: neq; voto precor.
s; mihi p̄tingat ex puo vitā agē omni carentē molestia
Porro nō sū beniuolētia quadā mihi in mentē venit
dictū Diogēis hūana oia siml cōtemnētis. q̄ magno
rege ditiorē se p̄dicabat: q; ip̄e videlicet paucorū indige-
ret. At nisi. Pythie misij adsint talenta ⁊ infinita so-
li iugera ⁊ numerosa armentorū examia/ nihil sat erit.
Oportet aut: vt ego quidē arbitroz: nec absentes diui-
tias optare: nec p̄ntibz glari: nisi quātū scias vti. Sa-
pienter em̄ Socrates qui cū uideret hoīez diuitijs af-
fluētēz/ ea q; de causa fastidio quodā glabundū vadere
nō pri⁹ inquit te admirabor quā notū mihi fuerit quo
pacto scias vti fortunis tuis. An vō Pbidas Poly-
cletusq; si auro aut eboze glati eēt ex quib⁹ alter ilien-
sibus Iouē: alē Junonē effinxit/ ridiculi hērent: aliēa
bona sibi glē fore putātes/ p̄p̄riā vō artē qua illud au-
rū p̄ciosius scm̄ ē/ silentio p̄tereūtes? Nos aut hūanam
v̄tutez nō satis decoris ip̄az p se h̄re arbitrātes/ mino-
ri rep̄bēsiōne dignos eē putabim⁹? At diuitias quidē
contemnem⁹ ⁊ voluptates despiciemus vez blāditiās
et adulatōes sectabimur: ⁊ archilochē vulpis callidi-
tate multiplicitateq; gaudebim⁹? At nihil ē quod eque
fugē deat sapiēs q̄ ad ostētaciōz viuē: ⁊ p̄plares auras
sequi Oportz aut verā rōez vsq; adeo ducē viuēdi ha-

bere/ vt etiam si omnes homines reclamēt nīhīl mu-
tetur eorū que recte instituerat: etiam si infamiam vel
pericula subire p recte factis necesse sit. Nam qui alit
instituit ē: is nīhil differre videt ab egyptio sophā q
et arbor fiebat ⁊ aqua ⁊ fera et quicqd liberet. Si quis
deus ipse q mō laudabit iusticiam. si id placē audiētib⁹
intelliget. mō eā vitupabit: si is apud quos loquit in-
iurias esse gratas cognoscet: et qd ppiū assentatorum
ē vt polypus ad speciez subiecti soli colorem mutat:
ita et ipse ad voluptatē audiētū sūaz mutabit. S; hec
in nostris libris addiscemus pfectius. in presentia vō
vmbra aliquā vtutis descripsi⁹ ex his extraneis do-
ctrinis Qui em diligēt e quauis re cogūt vtilitatem:
etsi minutatim id agāt: tñ vt magna flumina: multa
ex mltis locis accipiūt incremēta. Nā id qd inquit po-
eta: si parū paruo addas idq; frequent facias. non ad
pecunie duntaxat augmētū rectē dictūz fuisse putādū ē
s; ad cuiusuis sciētie. Bias quidē igit vnus e septem
sapientibus filio suo ad egyptios pficiēti /rogantiq;
pzem quid nā agēdo maxie sibi gratū faceret: si viaticū
inquit ad senectutē cōpares / virtutē nimiz p via-
tico intelligens. s; arctiorib⁹ terminis illā circūscribēs
vtpote q eius vtilitatē humane vite spacio diffiniuit.
Ego aut siue q; Titani senectutē: siue viuacissimi apd
nostros Mathusale qui mille annos min⁹ triginta dī
vixisse: si deniq; vniuersum tps ex quo fuerūt homīes
metiat ridebo puerilē ei⁹ sentētiā / ptemplās longū et
inseñscibile seculū. qd quidē tale ē vt quēadmodum
immortalis aīe ita etiā illius seculi nullū finem mens
possit pcipere. Ad qd vt viaticū parem⁹ / oīs lapis: vt
dicunt. mouend⁹ ē vñ aliqua vtilitas ad eā rem sit no-
bis futura Non igitur qz ardua sunt hec et laboriosa
idcirco torpescam⁹. sed memores illius sentētie: opoz

10
tere videlicet vnumquēq; vitam probatissimam elige
re: expectare at vt psuetudo faciat illam iocundaz atq;
dulcem videri: ea sequi aggrediamur. Turpe ē em̄ cū
t̄ps p̄ socordia abierit/ tūc demū illud reuocare cū pre
ter dolorem nihil sit ampli⁹ uocāti redituruz Ego igi
tur que optia eē rebar partim nūc vos admonui: par
tim omni vite tpe admonebo. Vos at: cum tria sint
morboꝝ genera: vtinaz ne uos ei similes prestetis qđ
insanabile ē. neu ita mente egrotetis ut pleriq; solent
corpore egrotare Nam q̄ qui pua valitudine angunt̄
ip̄i pficiuntur ad medicos. Qui vero grauiori mor
bo premuntur/ ad se curantes accersunt. At q̄ qui in
atram bilem insanabiliē t̄isuecti sunt/ ne veniētes qui
dem medicos recipiunt Quod vos nō patiamini nūc
recta consilia aspernantes;

BIBLIOTHECA
UNIV. CRACOVENSIS
CRACOVENSIS

